

ÕIEND RIIKLIKU JÄRELEVALVE TEOSTAMISE KOHTA KOERU KESKKOOLIS

I. Sissejuhatav osa

1. Riiklikku järelevalvet teostati Koeru Keskkoolis. Järelevalve alus on Järva maavanema korraldus 12.09.2011. a nr 469.
2. Järelevalve eesmärk on ülevaate saamine pedagoogide kvalifikatsioonist, täienduskoolituse võimaldamisest ja atesteerimise korraldamisest.
Järelevalve toimus 26.09.2011–05.10.2011. a. Järelevalve teostas Järva Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna peainspektor Anne Viljat.
3. Järelevalve käigus vesteldi õppeasutuse direktori, õppealajuhataja ning pedagoogidega, tutvuti õppeasutuse dokumentatsiooniga ja analüüsiti seda, kontrolliti pedagoogide haridust ja tööalast täienduskoolitust tõendavaid dokumente, kontrolliti ja analüüsiti Eesti Hariduse Infosüsteemis kajastatud andmeid.
4. Lühülevaade õppeasutusest:
 - 4.1. Koeru Keskkool on munitsipaalõppeasutus, aadress: Paide tee 16/18, Koeru 73001;
 - 4.2. Õppeasutuse pidaja on Koeru vald;
 - 4.3. Õppeasutuses toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles;
 - 4.4. Õpilaste üldarv on 294;
 - 4.5. Pedagoogide üldarv on 36.

II. Olukorra kirjeldus ja analüüs

1. Andmed pedagoogide kohta (tabel 1 ja kirjeldus ning analüüs)

- 1.1. Õppeasutuses kehtestatud ja täidetud ametikohad.

„Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ (PGS) § 74 lg 3 kohaselt kinnitatakse koolitöötajate koosseis kooli pidaja kehtestatud korras. Kooli pidaja vastavat korda kehtestanud ei ole. Vallajuhi selgituse kohaselt ei ole kooli pidaja sellise õigusakti väljatöötamise kohustusest teadlik. Kuna kohalikus omavalitsuses puudub haridusspetsialist, ei ole suudetud tegeleda kõikide ülesannetega, mis on pandud pidajale „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusega“.

Lähtuvalt koolijuhi ettepanekust on Koeru Vallavolikogu kehtestanud 16.12.2010. a oma määrusega nr 23 Koeru Keskkooli personali koosseisu 2011. aastaks. Nimetatud määrust muudeti 16.06.2011, millega lisati kooli personali koosseisu 0,5 sotsiaalpedagoogi ametikohta.

Pedagoogilisele personalile on kohaliku omavalitsuse määrusega kehtestatud 34,7 ametikohta. Eripedagoogi, samuti ringijuhitide ametikohti ei ole kohalik omavalitsus kehtestanud – seega ei ole ametikohtade kinnitamisel lähtunud haridus- ja teadusministri 08.12.2010. a määrusest nr 74 „Koolitöötajate miinimumkoosseis“.

Teenistujate ametikohtade kinnitamisel on kohaliku omavalitsuse õigusaktis nimetatud õpiabirühma õpetajat parandusõpetajaks, millega on eksitud „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 51 lg 1 punkti 1 vastu. Kuigi PGS jõustus juba 01.09.2010, ei ole töötaja ametinimetuse muutumine personali koosseisude kinnitamise hetkel veel teadvustunud.

Koolijuhhi käskkirjaga 14.09.2011 on kinnitatud personali koosseis 2011/2012. õppeaastal. Dokumendis ei määratleta ametikohtade suurust, mille tõttu ei saa hinnata, kas need vastavad kooli pidaja poolt kinnitatud ametikohtade suurusele. Koolijuhhi selgituste kohaselt ei ole olnud vajadust kinnitada dokumendiga ametikohtade suurust. Eripedagoogilist abi vajavate õpilaste hulk võib õppeaasta jooksul muutuda ja sellest sõltuvalt võib muutuda ka spetsialisti ametikoha suurus.

Kooli pedagoogilise personali ametikohtade loomisel on aluseks haridus- ja teadusministri 08.12.2010 määrus nr 74 „Koolitöötajate miinimumkoosseis“. Õpetajate koosseisu määramisel on aluseks võetud kooli tunnijaotusplaan ja haridustöötajate tööaeg. Administreerimise, noorsootöö ja tugiteenuste ametikohtade gruppide lõikes ületab ametikohtade arv kehtestatud miinimumi.

Koolijuhhi selgituste kohaselt on pedagoogiliste töötajate ametikohti 36,7. Kõik ametikohad on täidetud, v.a 0,3 ringijuhhi ametikohta.

„Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 37 lg 2 alusel peab koolis olema tagatud eripedagoogi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse osutamine. Vastavate ametikohtade loomisega on koolis tagatud sotsiaalpedagoogi ja eripedagoogi teenuse osutamine.

Kooli pidaja on kinnitanud 0,5 psühholoogi ametikohta. Kuna nimetatud spetsialisti ei ole suudetud leida, pole direktor oma käskkirjas vastavat ametikohta kinnitanud. Psühholoogi teenus ostetakse vajaduse korral sisse maakonna õppenõustamiskeskusest. Kooli sisemise tööjaotusega on osa psühholoogi tööülesandeid antud sotsiaalpedagoogile (psühholoogi ametikoha arvelt on sotsiaalpedagoogi ametikohta suurendatud 1,0-ni). Lisaks eelnimetatud ülesannetele täidab sotsiaalpedagoog ka karjäärispetsialisti kohuseid.

Koolis ei olda järjekindlad töötajate ametinimetuste kasutamisel: ühel ja samal ametikohal töötavat pedagoogi nimetatakse erinevates dokumentides erinevalt. Õpiabirühma õpetajana töötava pedagoogi ametinimetuseks on direktori käskkirjas *tugiõpetaja*, kuigi sellenimelist ametikohta ei ole kooli pidaja kehtestanud. Eesti Hariduse Infosüsteemis on pedagoog märgitud õpiabirühma õpetajaks. Töötaja on tööle võetud tugi- ja parandusõpetuse õpetajaks (tööleping sõlmitud 21.01.2008).

Kohalik omavalitsus on kinnitanud logopeedi ametikoha, kuid direktori käskkirjaga 14.09.2011 on spetsialisti ametinimetuseks kinnitatud *eripedagoog*. Eesti Hariduse Infosüsteemi on töötaja kantud logopeedina. 21.01.2008 sõlmitud töölepingus on töötaja tööle võetud logopeedi ametikohale, 01.09.2011 sõlmitud töölepingus on töötaja ametinimetuseks eripedagoog.

Direktori käskkirjaga 14.09.2011 on ringijuhtideks kinnitatud seitse pedagoogi, tegelikult on koolis ringijuhte 11 (neist üks projektipõhiselt).

2009. a teostatud riikliku temaatilise järelevalve käigus tõstati probleem, et sotsiaalsed tegurid olid õpiraskuste põhjustajana esikohal. Sotsiaalsete probleemide lahendamise tegelesid toona põhiliselt klassijuhatajad ja psühholoog, kuid oli tekkinud vajadus luua koolis ka sotsiaalpedagoogi ametikoht. Võimaldamaks Koeru Keskkoolil rakendada õpilaste õpijõudluse toetamiseks ja väljalangevuse ennetamiseks täiendavaid tugimeetmeid tegi riikliku järelevalve teostaja kooli pidajale ettepaneku luua sotsiaalpedagoogi ametikoht. 2011. a on ametikoht loodud, sotsiaalpedagoogina töötab koolis erialase haridusega spetsialist.

Pedagoogide ametikohtade täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise korra kehtestas kooli hoolekogu 23.05.2011. a. 2011. a suvel toimusid konkursid õpetajate ning psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi ametikoha täitmiseks nimetatud korra alusel.

Avaliku konkursi läbiviimiseks moodustab direktor koolis komisjoni, kuhu kuulub ka hoolekogu esindaja. Konkursikuulutused avaldatakse Õpetajate Lehes ja Internetis. Võrreldes mõne aasta taguse olukorraga, mil konkurssidele ei saanud ühtki kandidaati, on kahel viimasel aastal konkurssidest osavõtt elavnenud, kuid probleemiks on nõuetele vastava kvalifikatsiooniga töötajate leidmine.

2010. a suvel toimus konkurss inglise keele õpetaja ametikoha täitmiseks. Kuna ükski kandideerinutest vestlusele ei ilmunud, loeti konkurss luhtunuks ning otsustati sõlmida tähtajaline tööleping õpetajaga, kelle kvalifikatsioon ei vastanud nõuetele.

2011. a suvel toimus konkurss inglise keele õpetaja, kunstõpetaja ning arvutiõpetaja ametikoha täitmiseks.

Inglise keele õpetajaks kandideerijad loobusid ametikohast, mille tulemusena otsustas koolijuht sõlmida tähtajalise töölepingu seni sellel ametikohal töötanud pedagoogiga.

Kunstõpetaja ametikohale ei leitud nõuetele vastava kvalifikatsiooniga pedagoogi, mille tõttu sõlmiti konkursi võitnud isikuga tähtajaline tööleping.

Konkurss arvutiõpetaja ametikohale nurjus, mille tõttu jätkab ühes klassis arvutiõpetuse õpetamist õpetaja, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele.

2011. a suvel toimus avalik konkurss ka koolipsühholoogi ja sotsiaalpedagoogi kohale. Kuna konkurss psühholoogi kohale nurjus, otsustati sotsiaalpedagoog tööle võtta ametikohaga 1,0.

1.2. Pedagoogide kvalifikatsiooni vastavus nõuetele.

Pedagoogi ametikohal töötab kokku 50 isikut, 72% pedagoogidest töötab samaaegselt mitmel ametikohal. Reaalselt on koolis kokku 36 pedagoogi.

Koolijuhtide kvalifikatsioon vastab haridusministri 26.08.2002. a määrusega nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ kehtestatud nõuetele. Direktoril on pedagoogiline kõrgharidus, pikaajaline pedagoogilise töö staaž ning tal on läbitud 240-tunnine juhtimiskoolitus.

Õppealajuhatajal on samuti pedagoogiline kõrgharidus, pikaajaline pedagoogilise töö staaž ning läbitud nii 160-tunnine (2004) kui ka 240-tunnine juhtimiskoolitus (2008).

Õpetaja ametikohal töötab kokku 28 pedagoogi, neist 20 omab nõutavat kvalifikatsiooni (71,4%). Kvalifikatsiooninõuded ei ole täidetud kaheksa õpetaja puhul (kahe inglise keele, inimeseõpetuse, kunstõpetuse, klassiõpetaja, autoõpetuse, eesti keele ja arvutiõpetuse õpetaja).

Üks inglise keele, kunstõpetuse ja inimeseõpetuse õpetaja on tööle võetud antud õppeaine õpetajana, teiste puhul on tegemist täiendavate tööülesannetega põhitöö kõrval.

Inglise keele õpetaja haridustase on keskharidus, seega ei vasta tema kvalifikatsioon nõuetele („Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lg 2).

Teise inglise keele õpetajana töötab huvijuht, kelle kvalifikatsioon ei vasta samuti nõuetele, kuna tema haridustase on keskharidus (PGS § 75 lg 2).

Kunstõpetuse õpetajal on rakenduskõrgharidus õpetatavas aines, kuid puudub pedagoogiline ettevalmistus ja magistrikraadile vastav tasemeharidus (PGS § 75 lg 2, haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 37 lg 11).

Septembris 2011 sõlmiti tähtajaline tööleping klassiõpetajaga, kes asendab sünnituspuhkusel viibivat töötajat (I kooliastme muusikaõpetus). Nimetatud ametikohale ei toimunud avalikku konkurssi, mis on vastuolus „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lõikega 5. Koolijuht põhjendab seda asjaoluga, et tegemist on ajutise asendamisega. Õpetajal on bakalaureusekraad õpetataval erialal, kuid puuduvad pedagoogiline ettevalmistus ja magistriskraadile vastav tasemeharidus (PGS § 75 lg 2 ja haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 37 lg 11).

Inimeseõpetuse õpetaja on tööle võetud tähtajatu lepinguga, konkursi tema ametikohale ei ole toimunud, mis on vastuolus „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lõigetega 5 ja 6. Tähtajatu töölepingu sõlmimist põhjendab direktor asjaoluga, et pedagoog omandab tasemeharidust. Hetkel on õpetaja haridustase keskharidus (PGS § 75 lg 2).

Autoõpetuse õpetaja on tööle võetud õppesõidumeistrina, kelle töökohustuste hulka kuulub ka nelja autoõpetustunni andmine. Õpetajal on olemas rakenduskõrgharidus ja ainealane ettevalmistus, kuid puuduvad pedagoogiline ettevalmistus ja magistriskraadile vastav tasemeharidus, mis on vastuolus „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lõikega 2 ja haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 37 lõikega 11.

Eesti keele õpetaja asendab lapsehoolduspuhkusel viibivat töötajat. Antud ametikohale ei toimunud avalikku konkurssi, mis on vastuolus „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lõikega 5. Ainetunnid anti õpetajale, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele: õpetajal on pedagoogiline kõrgharidus, kuid puudub ainealane ettevalmistus (PGS § 75 lg 2). Koolijuht põhjendab konkursi väljakuulutamisest loobumist asjaoluga, et tegemist on ajutise asendamisega.

Arvutiõpetaja kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, kuna tema haridustase on keskharidus (PGS § 75 lg 2).

Huvijuhi tasemeharidus on keskharidus, mille tõttu tema kvalifikatsioon ei vasta haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 27 nõuetele. Töötajaga on sõlmitud 04.10.2000. a tähtajatu tööleping, millega ta võeti tööle huvijuhina. Koolijuht ei ole pidanud vajalikuks korraldada konkurssi nõutava kvalifikatsiooniga töötaja leidmiseks, millega on eksitud „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lg 5 vastu.

EHIS-es on pedagoogi ametinimetuseks märgitud *huvijuht-direktori asetäitja*.

Eripedagoog omab pedagoogilist kõrgharidust, kuid kuna tal puudub eripedagoogi kvalifikatsiooninõudeks olev eripedagoogikaalane kõrgharidus, ei saa tema kvalifikatsiooni lugeda vastavaks haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele (haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 § 32).

Töötaja on logopeedina tööle võetud 01.09.1997 ning logopeedina töötas ta kuni käesoleva õppeaasta alguseni, mil töölepingus sätestati tema ametinimetuseks *eripedagoog*. Logopeedina töötamiseks ei vastanud pedagoogi kvalifikatsioon samuti nõuetele (haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 § 31).

Avalikku konkurssi ametikoha täitmiseks ei ole korraldatud, töötajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping (vastuolu „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lõigetega 5 ja 6).

Õpiabirühma õpetaja omab pedagoogilist kõrgharidust, nõutavat pedagoogilise töö staaži ning tal on läbitud 160-tunnine eripedagoogikakursus – pedagoogi kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Kasvataja ametikohal töötab kokku kuus pedagoogi, nõutavat kvalifikatsiooni omab viis pedagoogi (83,3%).

Ühel osalise tööajaga töötaval kasvatajal on keskeriharidus, kuid läbimata 160-tunnine pedagoogikakursus, mille tõttu tema kvalifikatsioon ei vasta nõuetele (haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 § 29 lg 2).

Ringijuhte on koolis üksteist, nõutav kvalifikatsioon on seitsmel pedagoogil (63,6%) – neil on omandatud pedagoogiline või kultuurialane kõrgharidus või pedagoogiline keskeriharidus. Neljast keskharidusega ringijuhist kolm on väljastpoolt kooli.

Keskharidusega ringijuhid ei ole läbitud 40-tunnine noorsootöö- või pedagoogikakursus, mille tõttu nende kvalifikatsioon ei vasta haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele (haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 § 28 lg 2).

Tabel 1. Andmed pedagoogide kohta

Pedagoogilised töötajad	Kehtestatud ametikohtade arv	Tegelikult täidetud ametikohtade arv	Ametikohtadel töötavate pedagoogide arv	Pedagoogid, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele		Pedagoogid, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele	
				Arv	%	Arv	%
Juhid	2	2	2	2	100	0	0
Õpetajad	28	28	28	20	71,4	8	28,6
Huvijuht	1	1	1	0	0	1	100
Logopeed	0	0	0	0	0	0	0
Koolipsühholoog	0	0	0	0	0	0	0
Eripedagoog	0,6	0,6	1	0	0	1	100
Õpiabirühma õpetaja	0,6	0,6	1	1	100	0	0
Kasvataja	1,7	1,7	6	5	83,3	1	16,7
Ringijuht	2,8	2,5	11	7	63,6	4	36,4
Kokku	36,7	36,4	50 (36)	35	70	15	30

2. Direktori ja õppealajuhataja, huvijuht-direktori asetäitja (edaspidi *juhtide*) kvalifikatsioon ja täienduskoolitus (tabel 2 ja kirjeldus ning analüüs)

2.1. Juhtide haridustase.

Direktor omab pedagoogilist kõrgharidust. Koolijuhi kvalifikatsioon vastab magistrikraadile.

Õppealajuhataja omab pedagoogilist kõrgharidust; tema kvalifikatsioon vastab magistrikraadile.

2.2. Kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajaliku täienduskoolituse läbimine ja täienduskoolituse läbimine viimase viie aasta jooksul.

Direktor on läbinud 240-tunnise juhtimiskursuse „Üldhariduskooli juhtimine“ (2006).

Direktor, kes on ühtlasi ka aineõpetaja, on viimase viie aasta jooksul läbinud vähem koolitusi, kui nähakse ette Vabariigi Valitsuse 22.11.2000 määrusega nr 381 kehtestatud „Õpetajate koolituse raamnõuete“ (§ 17 lg 2).

Dokumentaalselt tõendatud koolitusi on direktoril 37,5 tundi. Eesti Hariduse Infosüsteemis kajastuvad aastatel 2008–2009 mitmed koolitused (kokku 43 tundi), mille kohta puuduvad koolis tõendid või tunnistused. Samas on dokumentaalselt tõendatud kolm koolitust, mille läbimine ei kajastu EHIS-es.

Viimaste seas on ka 240-tunnine koolijuhi koolitus 2006. a märtsis. Eelnimetatud koolitus jääb välja järelevalve käigus vaadeldavast viieaastasest perioodist.

Direktori kui füüsikaõpetaja ainealaste koolituste kohta puuduvad tõendid, täienduskoolitustes domineerib kooli juhtimise ja õpikeskkonna kujundamise temaatika.

Kooli arengukava ei sisalda pedagoogide täienduskoolituskava. Kooli arengu põhisuundadena võib käsitleda arengukavas esitatud muutusvajadusi, kuid seoseid arengukavas planeeritu ja direktori täienduskoolitustel osalemise vahel ei ilmne. Koolijuhi osalemist täienduskoolitustel on mõjutanud pigem õppe- ja kasvatusgevuse riiklikud prioriteetid ning muudatused seadusandluses.

Õppealajuhatajal on läbitud 240-tunnine juhtimiskoolitus „Liidriks ei sünnita“ (2008), samuti 160-tunnine koolijuhi juhtimiskoolitus (2004).

Õppealajuhataja, olles ka perekonnaõpetuse ja psühholoogiaõpetaja, on läbinud viimase viie aasta jooksul 375,5 tunni ulatuses täienduskoolitusi (dokumentaalselt tõendatud). Nimetatud perioodi jääb ka 240-tunnine juhtimiskoolitus. Õppealajuhataja osalemine kooli arendustegevuses on direktori käskkirjaga loetud täienduskoolituse hulka.

Õppealajuhataja koolituste teemad käsitlevad peamiselt kooli juhtimist, õpikeskkonna kujundamist, kasvatusküsimsusi.

Õppeasutuses ei ole sätestatud põhimõtted, kuidas toimub personali arendamine, seega puudub ka töötajate iseseisva enesetäiendamise arvestamise kord. Õppealajuhataja võtab osa maakonna õppealajuhatajate aineseksiooni korraldatud koolitustest, kuid see ei leidnud dokumentaalset tõendamist.

EHIS-es on õppealajuhataja täienduskoolituste sisestamisel mitmeid eksimusi. Gordoni Perekooli koolitus mahuga 1,5 EAP on ekslikult arvestatud 60 tunniks, tegelik koolituse maht peab olema 39 tundi. Viga on tekkinud Euroopa ainepuntosüsteemi ebaõigest tõlgendamisest (1 EAP on 26 tundi).

Kolme EHIS-esse kantud koolituse kohta puuduvad dokumendid ning selgusetuks jääb ka täienduskoolituste toimumise aeg. Kahe koolituse kestvus erineb dokumendil kajastatust (ümardatud täistundideni, kusjuures teise koolijuhi puhul ei ole nimetatud ümardamist toimunud).

Tabel 2. Juhtide kvalifikatsioon, koolitus ja keeleoskuse tase

	Juhtide arv	Tasemeharidus			Koolitused				
		Pedagoogiline kõrgharidus	Muu kõrgharidus	Kultuurialane kõrgharidus	240-t juhtimiskoolitus	160-t juhtimiskoolitus	Juhtimiskoolituse läbimise aasta	240-t pedagoogikakursus	5 a jooksul läbitud 160 t täienduskoolitust
Direktor	1	1	0	0	1	0	2006	0	0
Õppealajuhataja	1	1	0	0	1	1	2008 2004	0	1

Huvijuht-direktori asetäitja	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	2	2	0	0	2	1	0	0	1

3. Koolis töötavate tugispetsialistide kvalifikatsioon, täienduskoolitus ja keeleoskuse tase (tabel 3 ja kirjeldus ning analüüs)

3.1. Tugispetsialistide haridustase.

Huvijuhi tasemeharidus on keskharidus. Huvijuht omandab noorsootöö erialal tasemeharidust.

Eripedagoogil on pedagoogiline kõrgharidus (filoloog, eesti keele ja kirjanduse õpetaja). Tal puudub eripedagoogikaalne kõrgharidus.

Õpiabirühma õpetaja omab pedagoogilist kõrgharidust.

Pikapäevarühma kasvataja ametikohal töötab kokku kuus pedagoogi. Neljal töötajal on pedagoogiline kõrgharidus, ühel pedagoogiline keskeriharidus.

Ühel kasvatajal on keskeriharidus raamatukoguhoidja erialal.

Ringijuhte on koolis kokku üksteist, neist kuus ringijuhti on kooli töötajad, viis ringijuhti aga väljastpoolt kooli.

Pedagoogilise kõrgharidusega ringijuhte on neli, kultuurialase kõrgharidusega kaks. Üks ringijuht omab pedagoogilist keskeriharidust, neli ringijuhti on keskharidusega.

Keskharidusega ringijuhid juhendavad Noorte Kotkaste ja Kodutütarde organisatsioone, samuti tuletõrjespordi ja näiteringi tegevust.

3.2. Kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajaliku täienduskoolituse läbimine ja täienduskoolituse läbimine viimase viie aasta jooksul.

Huvijuht alustas käesoleval õppeaastal 160-tunnise pedagoogikakursuse läbimist.

Viimase viie aasta jooksul on huvijuht osalenud täienduskoolituses 261 t ulatuses. Koolituste temaatika hõlmab huvijuhi tööd, aga ka kasvatust, juhtimist ja noorsootööd laiemalt.

Eripedagoogil on läbitud 400-tunnine parandusõppe kursus (1996. a) ja 160-tunnine abi- ja tugiõppe koolitus.

Viimase viie aasta jooksul on tugispetsialist läbinud 31 tunni ulatuses täienduskoolitusi, tegemist on koolisestest ühiskoolitustega.

Õpiabirühma õpetajal on läbitud 160-tunnine eripedagoogikakursus.

Viimase viie aasta jooksul on pedagoog läbinud 373 tunni ulatuses täienduskoolitusi, mille seas on ka 160-tunnine mentorikoolitus. Pedagoog, olles ühtlasi eesti keele õpetaja, on läbinud ka lühemaid ainealaseid koolitusi.

Pikapäevarühma kasvatajatest ühel pedagoogil on läbitud nii 160-tunnine eripedagoogika- kui ka 40-tunnine pedagoogikakursus. Nimetatud pedagoog on läbinud viimase viie aasta jooksul suures mahus täienduskoolitusi. Teised kasvatajad on osalenud täienduskoolitustes vähem kui 160 tundi.

Keskeriharidusega kasvataja suunati 160-tunnisele pedagoogikakursusele, millega ta omandab nõutava kvalifikatsiooni.

Ringijuht

Õppeasutuses olev dokumentatsioon ei anna terviklikku ülevaadet ringijuhtide kohta, kes on väljastpoolt kooli: osaliselt on puudu tasemeharidust ja täienduskoolitusi tõendavaid dokumente.

Koolis on neli keskharidusega ringijuhti, ühelgi neist pole läbitud 40-tunnine noorsootöö- või pedagoogikakursus, nagu näeb ette haridusministri 26.08.2002. a määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 28 lg 2.

Viimase viie aasta jooksul on neli ringijuhti (36,4%) läbinud vähemalt 160 tunni ulatuses täienduskoolitusi. Kõige rohkem on täienduskoolitusi läbinud üks rahvatantsurühma juhendaja (368 t), kes on ühtlasi ka õpetaja. Tuletõrjesportlasi juhendav ringijuht on osalenud täienduskoolitustes 256 tunni ulatuses.

Kolm õpetajast ringijuhti ei ole läbinud viimase viie aasta jooksul vähemalt 160 tunni ulatuses täienduskoolitusi, millega on eksitud Vabariigi Valitsuse 22.11.2000 määruse nr 381 „Õpetaja koolituse raamnõuded“ § 17 lg 2 vastu. Nimetatud pedagoogidest üks ringijuht töötab koolis esimest aastat. Teistel ringijuhtidel on täienduskoolitustunde 136 ja 121.

Viimase viie aasta jooksul on 35% kõikidest kooli tugispetsialistidest läbinud täienduskoolitusi vähemalt 160 tunni ulatuses.

Kooli arengukava ei sisalda pedagoogide täienduskoolituskava, vaid üksnes põhimõtet, et *oluline on tegeleda enesetäiendamise*ga, seetõttu ei saa hinnata, kas tugispetsialistidele täienduskoolituste võimaldamisel on lähtutud kooli arengukavas määratletud põhisuundadest ja valdkondadest.

Koolitusi on võimaldatud vastavalt töötajate soovidele, millest on tingitud ebaühtlane koolitustundide jaotus koolis täiskoormusega töötavate tugispetsialistide vahel (31–373,5 tundi). Koolijuhid ei ole suunanud ringijuhte konkreetsetele koolitustele, et täita haridusministri määrusega kehtestatud kvalifikatsiooninõudeid (40-tunnine noorsootöö- või pedagoogikakursus keskharidusega ringijuhtidele).

Tugispetsialistide täienduskoolitusel osalemise tulemuslikkust ei ole õppeasutuses analüüsitud, kuna seda ei ole peetud vajalikuks.

Tabel 3. Koolis töötavate tugispetsialistide kvalifikatsioon, täienduskoolitus ja keeleoskuse tase

	Tugispetsialistide arv	Tasemeharidus						Koolitused				
		Pedagoogiline kõrgharidus	Eripedagoogika/ logopeedia/ koolipsühholoogia/ kultuurialane kõrgharidus	Psühholoogia alane kõrgharidus	Muu kõrgharidus	Pedagoogiline keskeriharidus	Muu keskeriharidus	Keskerharidus	160-t koolipsühholoogia kursus	160-t pedagoogika/ noorsootöö kursus	160-t eripedagoogika kursus	40-t pedagoogika või noorsootöö kursus

Huvijuht	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Logopeed	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eripedagoog	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Koolipsühholoog	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Õpiabirühma õpetaja	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Pikapäeva- rühma kasvataja	6	4	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1
Ringijuht	11	4	2	0	0	1	0	4	0	0	0	0	4
Kokku	20(17)	10	2	0	0	2	1	5	0	0	3	1	7

4. Õpetajate kvalifikatsioon, täienduskoolitus, atesteerimine (tabel 4 ja kirjeldus ning analüüs)

4.1. Õpetajate haridustase.

Kooli arengukava on koostatud aastateks 2009–2013. Arengukava koostamise ajal hinnati kooli pedagoogilise kaadri kvalifikatsioon nõuetele vastavaks ning seetõttu ei kajastata arengukavas pedagoogide tasemekoolituse temaatikat. Kooli üheks põhimõtteks, millest oma tegevuses juhinduda, seati *enesearendamise ja -täiendamisega tegelemine*. Muutusvajadusena toodi välja *erialakaadri leidmine ja koolitamine*.

Nimetatud eesmärkide saavutamiseks ei ole arengukavas planeeritud ühtki tegevust. Arengukava tegevuskava kajastab üksnes tegevusi kooli füüsilise keskkonna muutmiseks, teiste eesmärkide saavutamiseks tegevusi ei planeerita.

Kooli eesmärgid on sõnastatud tegevustena, mitte soovitud seisundina.

Arengukavas ei kajastata õppeasutuse arengueesmärke juhtimise ega personalitöö valdkonnas. Kooli arengukava ei sisalda õpetajate täienduskoolitusplaani, nagu näeb ette „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 67 lg 1 p 2.

Fakt, et koolis on pedagooge, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, ei leia kajastamist ka 2011/2012. õa alguses kinnitatud arengukava täiendustes ja muudatustes; tegevusi olukorra parendamiseks ei planeerita. Arengukava muudatused kajastavad muu hulgas kooli visiooni, missiooni ja põhiväärtusi.

Üks õppeasutuse põhiväärtus on *areng ja teadmised*. Sellega seotult on arengukava tegevuskavas planeeritud arenguestlused töötajatega. Eelnimetatud põhiväärtusest lähtuvalt on otstarbekas analüüsida pedagoogide kvalifikatsiooni vastavust nõuetele ja nende osalemist täienduskoolitustes ning sellest lähtuvalt kavandada tegevused pedagoogide professionaalse arengu tagamiseks.

Arengukava põhjal on üheks õppeasutuse prioriteediks uue õppekava rakendamise seotud tegevused. Õpetajate täienduskoolitusi nimetatud prioriteediga seoses ei planeerita, kuigi koolijuhi väitel on õpetajate koolitamisel prioriteediks uue õppekava rakendumine.

Õppealajuhataja on läbinud koolituse, kus käsitleti ainekavade koostamist, ning tema juhendamisel toimub koolis õppekava uuendamine.

Arengukava muudatustes on planeeritud tegevused soovitud eesmärkide elluviimiseks.

Kooli üldtööplaaniga on 2011/2012. õppeaastaks püstitatud 12 põhiülesannet, nendest kaks puudutavad personali arengut: *täienduskoolitustel on olulised uue õppekava rakendamise seotud koolitused ning õpetajate IT-alane ettevalmistamine*.

Üldtööplaani osaks olevas koolitusplaanis nähakse ette pedagoogilise kollektiivi ühiskoolitused (3), sh kogemuskoolitus, personaalseid koolitusi ei kavandata. Ühiskoolitusteks planeeritud koolitustes ei kajastu õppeaasta koolitusprioriteetid.

Koeru Keskkoolis omab 83,3% õppeaineid õpetavatest õpetajatest pedagoogilist kõrgharidust, 7,1% on muu kõrgharidusega (kultuurialane, tehniline haridus). Kokku on kõrgharidusega 90,5% õpetajatest.

Kolmel õpetajal (klassiõpetaja, kunstiõpetaja, autoõpetaja) on omandamata tasemehariduse nõudeks olev magistrikraad.

Nelja õpetaja haridustase on keskharidus (kaks inglise keele õpetajat, arvutiõpetuse ja inimeseõpetuse õpetaja).

Üks inglise keele õpetaja ja inimeseõpetuse õpetaja omandavad tasemeharidust, neist esimene noorsootöölalast, teine pedagoogilist.

4.2. Õppeaine õpetamiseks vajaliku ettevalmistuse olemasolu.

Ettevalmistus õpetatavas aines on olemas 85,7%-l õpetajatest. Ainealane ettevalmistus puudub eesti keelt õpetaval õpiabirühma õpetajal, kahel inglise keele õpetajal, inimeseõpetuse õpetajal, ühiskonnaõpetust õpetaval klassiõpetajal ja arvutiõpetuse õpetajal.

Eesti keele õpetaja on pärast mittepedagoogilise kõrghariduse omandamist läbinud õpetajakoolituse põllumajanduslike erialade õpetaja erialal ja omandanud haridusteaduse magistrikraadi koolijuhtimises, kuid tal puudub ainealane ettevalmistus. Eesti keele õpetajana töötab ta ajutiselt, asendades sünnituspuhkusel olevat pedagoogi.

Kahe inglise keele õpetaja haridustase on keskharidus. Ühel juhul on tegemist huvijuhiga, kes omandab küll tasemeharidust, kuid mitte õpetataval erialal. Teine õpetaja ei omanda nõutavat tasemeharidust, kuid omab pikaajalist pedagoogilise töö kogemust antud aine õpetajana.

Inimeseõpetuse õpetajaharidustase on samuti keskharidus, ainealane ettevalmistus puudub. Pedagoog omandab kõrgharidust kehakultuuri erialal.

Põhikooli III astmes ühiskonnaõpetust õpetav pedagoog omab algklasside õpetaja eriala, tal pole ainealast ettevalmistust (PGS § 75, lg 2).

Põhikooli II astmes arvutiõpetust õpetava õpetaja haridustase on keskharidus. Ühe arvutiõpetuse tunni andmine toimub sekretäritööle lisaks. Õpetaja ei omanda tasemeharidust, kuid läbib 160-tunnist pedagoogikakursust.

4.3. Kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajaliku täienduskoolituse läbimine ja täienduskoolituse läbimine viimase viie aasta jooksul.

160-tunnise eripedagoogikakursuse on läbinud klassiõpetaja, eesti keele, inimeseõpetuse ja ühiskonnaõpetuse õpetaja.

Ainealase täienduskoolituse 30 AP või 45 EAP ulatuses on läbinud klassiõpetaja, inglise keele õpetaja, ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja.

Koolieelse pedagoogika ja psühholoogia õpetaja erialaga õpetaja omandas klassiõpetaja eriala. Vene keele õpetaja omandas ka inglise keele õpetaja eriala ning töötab mõlema aine õpetajana. Ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja läbis kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajaliku koolituse. Hiljem omandas õpetaja ka magistrikraadile vastava tasemehariduse.

Täienduskoolituste võimaldamisel järgitakse põhimõtet, et õpetaja valib kursuse välja kooli tulnud pakkumiste seast ja osaleb vastavalt oma soovile. Pedagoogidele täienduskoolituste võimaldamisel ei ole lähtutud asutuse arengukavas määratud põhisuundadest ega tegevuskavast.

Koolis ei ole välja töötatud personali koolituskorda, mis fikseeriks, kuidas planeeritakse pedagoogide täienduskoolitusi, kuidas peetakse arvestust ja saadakse tagasisidet koolituste kohta, kuidas hinnatakse täienduskoolituse tulemuslikkust, kuidas arvestatakse iseseisvat enesetäiendamist (kooli sise- ja kogemuskoolitustel osalemine, lahtiste tundide andmine, maakonna pedagoogide aineseksiooni töös osalemine, iseseisev töö erialase kirjandusega vms).

Kuna pedagoogide individuaalseid koolitusplaanid pole koostatud ja täienduskoolituste planeerimist üksikisiku tasandil ei toimu, pole võimalik hinnata, kas koolis lähtutakse täienduskoolituste võimaldamisel õppeaasta koolitusprioriteetidest. Vestlusest õpetajatega ilmnes, et kursused valitakse koolituspakkumiste seast vastavalt soovile/huvile ja kooskõlastatakse juhtkonnaga, seejuures on oluliseks valikukriteeriumiks koolitusraha olemasolu, aga ka koolituse otstarbekus.

2009/2010. õa piirati koolitustel osalemist majandusraskuste tõttu, eelistati tasuta koolitusi. 2010/2011. õa oli taas kõikidel pedagoogidel võimalik osaleda soovitud kursustel. Direktori väitel on õppeasutusel riigi poolt eraldatud koolitusraha üle jäänud – seega ei ole kasutatud kõiki rahalisi võimalusi pedagoogide täienduskoolituseks.

Iga õppeaasta lõpus analüüsitakse koolis õppe- ja kasvatustegevuse tulemusi ning seatakse ülesanded järgnevas õppeaastaks. 29.08.2011. a toimunud õppenõukogu koosolekul heakskiidetud põhiülesanded uueks õppeaastaks erinevad kooli üldtööplaanis kajastuvatest põhiülesannetest ning selgusetuks jääb, millistest eesmärkidest organisatsioon 2011/2012. õppeaastal oma tegevuses tegelikult lähtub. Õppenõukogu poolt heakskiidetud põhiülesannete hulgas ei ole personali arengule suunatud ülesandeid, kuigi selleks on olemas selge vajadus (kvalifikatsiooninõuete täitmine, tasemehariduse omandamine, õpetajate koolituse raamnõuete täitmine tööalase täienduskoolituse osas jne).

Kuna õpetajate tööalane täienduskoolitus, sh ka iseseisev enesetäiendamine, on koolisiselt reglementeerimata ning koolis ei peeta arvestust, kas õpetajad on viie aasta jooksul osalenud tööalasel täienduskoolitusel nõutud arv tunde, on see tekitanud olukorra, et vaid 38,1% õpetajatest on osalenud viimase viie aasta jooksul täienduskoolitustel vähemalt 160 tunni ulatuses (Vabariigi Valitsuse 22.11.2000 määrusega nr 381 kehtestatud „Õpetajate koolituse raamnõuded“ § 17 lg 2). Koolijuhtide osa õpetajate professionaalse arengu teadlikul suunamisel ei ole olnud piisav.

Viimase viie aasta jooksul ei ole läbinud 160 tunni ulatuses täienduskoolitusi neli klassiõpetajat kuuest (neist üks töötab koolis lühikest aega), kolm inglise keele õpetajat neljast, saksa ja vene keele õpetajad, matemaatikaõpetajad, loodusõpetuse õpetajad, geograafiaõpetaja, üks bioloogiaõpetaja kahest, füüsikaõpetajad, üks inimeseõpetuse õpetaja kahest (üks õpetaja omandab tasemeharidust), üks ühiskonnaõpetuse õpetaja kahest, kunstiõpetuse õpetaja (töötab koolis lühikest aega), tehnoloogiaõpetuse ja käsitööõpetaja.

Erialati eristub võõrkeele- ja loodusainete õpetajate vähene osavõtt täienduskoolitustest. Aktiivselt on koolitustel osalenud kaks klassiõpetajat, eesti keele, keemia-, muusika- ja kehalise kasvatuse õpetajad.

Õpetajate osalemist täienduskoolitustel jälgib ja analüüsib õppealajuhataja. Kolme viimase aasta kohta on välja toodud nii koolisisesed kui ka koolituste korraldamist puudutavad probleemid ja puudused: õpetajate vähene osalemine koolitustel (13 õpetajat ei osalenud õppeaasta jooksul ühelgi koolitusel, neist kolm objektiivsetel põhjustel), koolisene kogemuskoolitus jäi ära särava koolituskogemuse puudumise tõttu, mõned soovitud kursused ei toimunud, alati ei saa rahul olla koolituste kvaliteediga, uue õppekava koolitusi pakuti vähe. Positiivne on, et need tõsised probleemid on leidnud tähelepanu ja esile toomist – seega on koolijuhtidel alus, millele tuginedes olukorda personali täienduskoolituste osas parendada.

Koolis on pikaajaline traditsioon viia regulaarselt läbi sisekoolitusi aktuaalsetel või üldharivatel teemadel (2-3 koolitust õppeaastas), neist mõned koolitused koos lapsevanematega. Nii on näiteks viimastel aastatel toimunud koolitused kujundavast hindamisest, IT-vahendite kasutamisest, õpilaste karjäärivalikutest, kasvatusel, meedia, kooli turvalisuse ja teistel teemadel. Mõne pedagoogi jaoks on koolisisesed koolitused olnud ainukesed enesetäiendamise võimalused viimase viie aasta jooksul.

Tavapäraselt on üks koolitus õppeaastas n-õ kogemuskoolitus, kus õpetajad edastavad kolleegidele kursustel õpitut. Heade kogemuste levitamine on väga oluline, kuid ebapiisava täienduskoolitustel osalemise ja koolituste ebaühtlase taseme tõttu on oht selle eesrindliku traditsiooni hääbumiseks.

Pedagoogide täienduskoolituste tulemuslikkust ei ole õppeasutuses hinnatud, sest täienduskoolitus ei ole kuulunud kooli sisehindamise prioriteetide hulka. Koolituste kohta annavad õpetajad õppealajuhatajale nii suulist kui ka kirjalikku tagasisidet, mille üks eesmärke on välja selgitada koolisisesel kogemuskoolituse teemad. Vestlusest õppealajuhataja ning õpetajatega selgus, et kirjaliku tagasiside võimalust ei kasutata eriti aktiivselt.

Õpetajad täidavad õppeaasta lõppedes eneseanalüüsi küsimustiku, kus hindavad vabas vormis oma arengut ja avaldavad soovi koolituseks. Nimetatud analüüsiga ei ole olnud haaratud kõik õpetajad. Pedagoogi järjepideva professionaalse arengu tagamiseks on soovitatav tema arengut kindlale metoodikale tuginedes (nt õpetajate koolituse raamnõuetes sätestatud õpetaja üldpädevusnõuetest lähtuvalt) perioodiliselt analüüsida ning hinnata, kaasates sellesse protsessi enesehindamise kaudu ka õpetajad.

Eneseanalüüsi küsimustikud on olnud aluseks arenguveestlusele direktori või õppealajuhatajaga. Arenguveestlused ei ole veel omandanud piisavalt olulist kohta õpetaja professionaalse arengu hindamisel ja karjääri toetamisel: õpetajate osalemist täienduskoolitustel ja selle tulemuslikkust ei ole personaalselt analüüsitud ega hinnatud.

Koeru Keskkooli sisehindamissüsteem rajati 2005. aastal, süsteemne sisehindamine algas 2009. aastal.

2009. aasta sisehindamisaruandes tuuakse välja puudus, et *töötajatele ei võimaldata piisavalt täienduskoolitusi ning et juhtimiskultuur ei ole iga kord töötajate tegevust ja arengut toetav*. Mainitakse ka, et *soovi korral* saavad töötajad oma võimeid maksimaalselt arendada, soovitud kursustel osaleda. Ilmselt ei ole paljud töötajad motiveeritud end arendama, sest täienduskoolitustest osavõtt ei ole olnud piisav. Kooli tunnustussüsteemi väljatöötamine on planeeritud aastasse 2012.

2010. a sisehindamisaruandes tuuakse välja asjaolud, mis motiveerivad õpetajaid paremini töötama. Nende hulgas ei ole nimetatud täienduskoolitusi ega muid õpetaja arengule suunatud tegureid.

Kolme õppeaasta kohta (2006/07–2008/09) koostatud sisehindamisaruandes tuuakse välja, et koolitustel käimine vajab reguleerimist, samuti leitakse, et õpetajad vajavad korralikku üldtööplaani. Nimetatud faktid viitavad ebapiisavale planeerimisele õppeasutuses. Selle tulemusena ei ole 61,9% õpetajatest osalenud täienduskoolitusel nõutud arv tunde (kolm õpetajat töötab koolis lühikest aega).

Kooli sisehindamisaruandest ei selgu, kas ja kuidas analüüsivad kooli pedagoogid sisehindamise käigus oma töö tulemuslikkust, eesmärkide püstitamist-saavutamist ning isiklikku professionaalset arengut. Samas selgub kahe õppeaasta sisehindamisaruandest, et õpetajad on oma arenguvõimalustega rahul. Õpetajate rahulolu põhjustab see, et kõikidel on võimalus osaleda soovitud koolitustel ja paljud kasutavad seda võimalust aktiivselt. Samas on koolis õpetajaid, kes on osalenud koolitustel selgelt alla kohustusliku miinimumi. Juhtkonna suunav roll on siin olnud väheefektiivne.

Kooli sisehindamisaruandes ei kajastata pedagoogide kvalifikatsiooni vastavust haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele.

Õpetajate iseseisev enesetäiendamine ei kajastu Eesti Hariduse Infosüsteemis ning seda ei arvestata õpetajate koolituse raamnõuetes sätestatud kohustusliku 160 tunni hulka. Iseseisvat enesetäiendamist õppeasutuses ei reglementeerita, samuti ei peeta selle üle arvestust. Mõningatel juhtudel on direktor arvestanud oma käskkirjaga pedagoogi osalemist kooli arendustegevuses täienduskoolituse hulka.

Õpetajad osalevad maakonna aineseksioonide poolt korraldatud koolitustel, kuid selle üle ei peeta koolis arvestust.

Õpetaja, kes omandab kõrgharidust, on viimase viie aasta jooksul osalenud täienduskoolitustes vaid 15 tunni ulatuses. Õpetaja osalemist tasemekoolituses ei saa lugeda iseseisva enesetäiendamise hulka, kuna vastavad kokkulepped on õppeasutuses sõlmimata.

Õpetajate andmete kandmisel Eesti Hariduse Infosüsteemi esineb vigu ja ebatäpsusi. Olulisim puudus on seotud pedagoogide haridustaseme määratlemisega: NSV Liidu haridussüsteemis kõrgema kutsekvalifikatsiooni diplomi omandanud õpetajate puhul on valitud haridustase *bakalaureuseõpe (vastuvõtt kuni 01.06.2002)*, mitte *integreeritud õpe*.

Õpetajate täienduskoolituste kajastamisel esineb ebatäpsusi: sisse on kantud koolitusi, mille kohta puuduvad tõendid/tunnistused, samas on sisse kandmata koolitusi, mille kohta on tõendid olemas. Koolis toimus ühiskoolitus kujundavast hindamisest, mille tõendamine oli koolijuhi pädevuses, kuid seda ei ole tehtud.

EHIS-esse on kantud sama toimumiskuupäevaga mitu erinevat koolitust, mis toimusid tegelikult kaks aastat varem, kui koolijuht need tõendas.

EHIS-es ei kajastu, et kolme pedagoogiga on sõlmitud tähtajaline tööleping.

4.4. Atesteerimisel omistatud ametijärk.

Koeru Keskkoolis on 2011/2012. õa neli noorempedagoogi, 18 pedagoogi, viis vanempedagoogi, kolm pedagoogi on ametijärguta.

Kunstiõpetaja, ühe klassiõpetaja ja autoõpetuse õpetaja (kõik noorempedagoogi ametijärguga) ning ühe inglise keele õpetaja (pedagoogi ametijärk) atesteerimisel ei ole lähtunud haridusministri 02.10.2002. a määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ § 4 lg 1 punktist 1. Kuna nimetatud õpetajate kvalifikatsioon ei vasta haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele, ei ole võimalik neile ametijärku omistada. Neljast õpetajast kolm on atesteeritud eelmises töökohas. Autoõpetajale on omistatud noorempedagoogi ametijärk Koeru Keskkooli tööle asumisel.

Ühe kasvataja töölepingus on tema ametijärguks noorempedagoog, tegelikult ei saa talle ametijärku omistada (haridusministri 02.10.2002. a määruse nr 69 § 4 lg 1 p 1). EHIS-e andmetel on kasvataja ametijärguta.

Inimeseõpetuse õpetaja ja üks arvutiõpetuse õpetaja on EHIS-e andmetel ametijärguta, kuid nende töölepingute lisades kordub aastast aastasse *pedagoogikandidaadi ametijärk*. Haridusministri määruse nr 69 § 3 alusel omistatakse õpetajale noorempedagoogi, pedagoogi, vanempedagoogi või pedagoogi-metoodiku ametijärk, pedagoogikandidaadi ametijärku ei eksisteeri.

Viimase viie aasta jooksul on koolis toimunud kaks vanempedagoogi ametijärgu omistamist: 29.09.2008 ja 10.05.2010.

Õppeasutuse juht on 2010. a moodustanud vanempedagoogi ametijärgu omistamiseks seitsmeliikmelise atesteerimiskomisjoni, mille koosseis vastab haridusministri 02.10.2002. a määrusega nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ kehtestatud nõuetele.

Atesteerimiskomisjon ei ole valinud oma liikmete seast aseesimeest ega sekretäri, komisjoni koosolekut on protokollinud kooli sekretär, millega on eksitud haridusministri 02.10.2002. a määruse nr 69 § 12 lg 2 ja § 13 lg 2 vastu.

2008. a toimunud atesteerimise viis läbi kuueliikmeline atesteerimiskomisjon, mille koosseisust puudus registreeritud aine-, kutse- või pedagoogiliste ühenduste volitatud esindaja, millega eksiti haridusministri 02.10.2002. a määruse nr 69 § 11 lg 2 vastu.

2008. a omistati vanempedagoogi ametijärk neljale õpetajale. Ametijärgu omistamiseks on pedagoogid esitanud taotluse koos oma töö analüüsi ja täienduskoolitusi tõendavate dokumentidega. Atesteeritavad on oma tööd põhjalikult analüüsinud. Õppeasutuse sisekontrolli eest vastutav isik on andnud kirjaliku hinnangu atesteeritava tööle.

2010. a omistati vanempedagoogi ametijärk ühele õpetajale. Atesteerimiskomisjoni koosoleku toimumise kohta on vormistatud protokoll, samuti on olemas otsus vanempedagoogi ametijärgu omistamise kohta. Sisekontrolli eest vastutav isik on andnud kirjaliku hinnangu atesteeritava tööle. Atesteerimiskomisjoni koosoleku protokollis on edasi antud õpetaja ülevaade oma tööst.

Eesti Hariduse Infosüsteemis ei kajastu tegelik olukord õpetajatele omistatud ametijärgude osas: vanempedagoogi ametijärguga õpetajaid on EHIS-e andmetel koolis kaheksa, tegelikult aga viis.

Koeru Keskkoolis on hetkel viis vanempedagoogi ametijärku omavat õpetajat. Kooli õpetajate koguarvu ning erialal töötamise staaži ja kogemust arvestades võiks vanempedagooge rohkem olla. Pedagoogide hinnangul on mitmete erialade õpetajatel, kes töötavad maakoolis, raske täita atesteerimise aluseks olevaid nõudeid, eriti neid, mis peavad olema täidetud maakondlikul tasandil.

Õpetajatele pedagoogi ametijärgu omistamine on toimunud koolijuhi käskkirja alusel. Käskkirjades on kajastatud otsuse tegemise õiguslik alus, faktilist alust ja viidet otsuse vaidlustamise kohta käskkirjad ei sisalda – koolijuht ei ole kinni pidanud „Haldusmenetluse seaduse“ § 56 lg-st 2 ja § 57 lg-st 1.

Õppeasutuse juhtimise üheks võtmetegevuseks on teadlik panustamine töötajate arendamisse eesmärgiga tagada iga pedagoogi professionaalsuse järjepidev kasv. Arvestades fakte, et 30% pedagoogidest ei oma nõutavat kvalifikatsiooni, ainealane ettevalmistus puudub 14,3%-l õpetajatest, 61,9% õpetajatest ei ole osalenud täienduskoolitustel nõutud arv tunde ning vanempedagooge on 17,8%

õpetajaskonnast, on kooli juhtkonnal vajalik suurendada oma rolli õpetajate professionaalse arengu hindamisel, suunamisel ja toetamisel.

Tabel 4. Õpetajate kvalifikatsioon, täienduskoolitus ja atesteerimine

Õppeaine	Õppeaineid õpetavate õpetajate arv	Tasemeharidus				Erialane ettevalmistus		Koolitused				Omistatud ametijärk			
		Pedagoogiline/eripedagoogiline kõrgharidus	Kõrgharidus	Pedagoogiline keskeriharidus	Keskeriharidus	Ettevalmistus õpetatavas aines/ ainevaldkonnas	Puudub ettevalmistus aine õpetamiseks	160-t pedagoogika/eripedagoogikakursus	Läbitud ainealane täienduskoolitus 30 AP või 45 EAP ulatuses	5 a jooksul läbitud 160 t täienduskoolitust	Pedagoog-metoodik	Vanempedagoog	Pedagoog	Noorempedagoog	Ametijärguta
Klassiõpetaja	6	5	1	0	0	6	0	1	1	2	0	0	5	1	0
Eesti/vene keel kirjandus	2	2	0	0	0	1	1	1	0	2	0	2	0	0	0
Eesti keel teise keelena	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eesti kirjandus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inglise keel	4	2	0	0	0	2	2	0	1	1	0	0	3	0	1
Saksa keel	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Vene keel	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Prantsuse keel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Matemaatika	2	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Loodusõpetus	2	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0
Geograafia	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Bioloogia	2	2	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	2	0	0
Keemia	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0
Füüsika	2	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0
Ajalugu	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0
Eesti ajalugu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inimeseõpetus	2	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1
Ühiskonnaõpetus	2	2	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	2	0	0
Muusikaõpetus	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0
Kunstiõpetus	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Tehnoloogiaõpetus	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Käsitöö	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Kehaline kasvatus	2	2	0	0	0	2	0	0	0	2	0	1	1	0	0
Valikaine	7	5	1	0	0	6	1	0	0	3	0	2	3	1	1

Kokku	42	35	3	0	0	36	6	4	4	16	0	7	29	3	3
-------	----	----	---	---	---	----	---	---	---	----	---	---	----	---	---

Märkus: tabelis ei kajastu keskharidusega õpetajad (4).

III. Teematilise riikliku järelevalve prioriteedist lähtuv kokkuvõte

1. Koeru Vallavolikogu ei ole kehtestanud koolitöötajate koosseisu kinnitamise korda.
2. Koeru Vallavolikogu on kehtestanud Koeru Keskkooli personali koosseisu, ehkki see on koolijuhi pädevuses.
3. Koeru Keskkoolis ei ole kehtestatud eripedagoogi ega ringijuhtide ametikohti.
4. Õppeasutuse dokumentatsioonis esineb ebakorrektsust töötajate ametinimetuste kasutamise osas, direktori käskkirjaga kehtestatud ametikohad ei vasta tegelikule olukorrale.
5. Koeru Keskkooli õpilastele on tagatud eripedagoogi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus.
6. Pedagoogide ametikohtade täitmiseks on hoolekogu poolt 2011. aastal kehtestatud korra alusel korraldatud avalikud konkursid, kuid kolmele õpetaja ametikohale – klassiõpetaja, inimeseõpetuse ja eesti keele õpetaja –, eripedagoogi ja huvijuhi ametikohale ei ole avalikku konkurssi toimunud.
7. 2011. a toimunud konkursid inglise keele, arvutiõpetuse ja kunstiõpetuse õpetaja ametikohale ei andnud nõutava kvalifikatsiooniga töötajaid.
8. Inimeseõpetuse õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping, ehkki tema kvalifikatsioon ei vasta nõuetele.
9. Pedagoogi ametikohal töötab õppeasutuses kokku 50 isikut, 72% pedagoogidest töötab samaaegselt mitmel ametikohal.
10. Haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele vastab 70% pedagoogide kvalifikatsioon: koolijuhtide osas on kvalifikatsiooninõuetele vastavus 100%, õpetajate osas 71,4%, kasvatajate osas 83,3%, ringijuhtide osas 63,6%. Õpiabirühma õpetaja kvalifikatsioon vastab haridusministri määrusega kehtestatud nõuetele, eripedagoogi ja huvijuhi kvalifikatsioon ei vasta.
11. Kõrgharidusega on mõlemad koolijuhid, 90,5% õpetajatest, 60% tugispetsialistidest.
12. 9,5% õpetajatest ja 25% tugispetsialistidest on keskharidusega.
13. Huvijuht ja inimeseõpetuse õpetaja omandavad tasemeharidust.
14. Ettevalmistus õpetatavas aines või ainevaldkonnas on olemas 85,7%-l õpetajatest.
15. Koeru Keskkooli arengukava ei sisalda õpetajate täienduskoolitusplaani.
16. Pedagoogide täienduskoolituse võimaldamisel ei ole lähtutud õppeasutuse arengukavas määratud põhisuundadest ega tegevuskavast.
17. Õppeasutuses ei ole välja töötatud personali koolituskorda, individuaalseid koolitusplaanide ei koostata.
18. Õppeasutuses toimuvad regulaarselt koolitused kogu pedagoogilisele personalile, sealhulgas kogemusloomelised koolitused.
19. Viimase viie aasta jooksul on osalenud täienduskoolitustel vähemalt 160 tunni ulatuses 50% koolijuhtidest, 38,1% õpetajatest ja 35% tugispetsialistidest.
20. Võõrkeeleõpetajad ning enamik loodusainete õpetajatest on täienduskoolitustest vähe osa võtnud.
21. Pedagoogide täienduskoolituse tulemuslikkust ei ole õppeasutuses hinnatud.
22. 17,8%-le õpetajatest on omistatud vanempedagoogi ametijärk.
23. Pedagoogide atesteerimine ei ole täielikult kooskõlas haridusministri 2.10.2002. a määrusega nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“: eksimusi on nii atesteerimise korralduse kui ka ametijärgu omistamise osas.
24. Koolijuhtide osa õpetajate professionaalse arengu teadlikul suunamisel ei ole olnud piisav.
25. Eesti Hariduse Infosüsteemi kannete tegemisel esineb vigu ja ebatäpsusi.

IV. Ettepanekud koolijuhile

1. Sätestada õppeasutuse töötajate tööalase koolituse, sealhulgas iseseisva enesetäiendamise põhimõtted ja kord.
2. Suurendada juhtkonna rolli õpetajate professionaalse arengu toetamisel.
3. Eesrindliku pedagoogilise mõtte levitamiseks jätkata ja tõhustada koolisest kogemuskoolituste läbiviimist.

V. Ettekirjutused koolijuhile

1. Personali ametikohtade kehtestamisel lähtuda haridus- ja teadusministri 08.12.2010. a määrusest nr 74 „Koolitöötajate miinimumkoosseis“.

Tähtaeg: 10. jaanuar 2011. a

2. Pedagoogide ametikohtade täitmisel lähtuda „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lõigetest 2, 5 ja 6.

Tähtaeg: 10. jaanuar 2012. a

3. Tagada Koeru Keskkooli pedagoogide kvalifikatsiooni vastavus haridusministri 26.08.2002. a määrusega nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ kehtestatud nõuetele.

Tähtaeg: 1. september 2012. a

4. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 67 lg 1 p 2 alusel määrata kooli arengukavas õpetajate täienduskoolituskava.

Tähtaeg: 10. jaanuar 2012. a

5. Õpetajate täienduskoolituse võimaldamisel lähtuda Vabariigi Valitsuse 22.11.2000. a määruse nr 381 „Õpetajate koolituse raamnõuded“ § 17 lõikest 2.

Tähtaeg: 10. jaanuar 2012. a

6. Pedagoogide atesteerimisel lähtuda haridusministri 02.10.2002. a määrusest nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“.

Tähtaeg: 10. jaanuar 2012. a

7. Direktori käskkirjade vormistamisel lähtuda „Haldusmenetluse seaduse“ § 56 lõikest 2 ja § 57 lõikest 1.

Tähtaeg: 1. detsember 2011. a

8. Andmete sisestamisel Eesti Hariduse Infosüsteemi lähtuda Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 6 lõigetest 1 ja 2.

Tähtaeg: 15. november 2011. a

Ettekirjutus kooli pidajale

1. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 74 lg 3 alusel kehtestada koolitöötajate koosseisu kinnitamise kord.

Tähtaeg: 1. detsember 2011. a

Kooli direktoril ja pidajal teavitada Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Järva maavanemat ettekirjutuste täitmisest viie tööpäeva jooksul pärast ettekirjutuse täitmise tähtaega.

VI. Riikliku järelevalve teostamisel osalenud ametnik

Anne Viljat
peainspektor